

реалізації Програми виконавцям допомагатиме Агентство, яке також буде здійснювати моніторинг і надавати оцінку втілення Антикорупційної стратегії та ДАП в цілому [3].

Система моніторингу НАЗК має відкриту й закриті частини. Відкрита (публічна) призначена для відображення повної та об'єктивної інформації про виконання заходів, а також відображення результатів щоквартального моніторингу та щорічної оцінки ефективності реалізації Антикорупційної стратегії та ДАП. Закрита частина, до якої підключені всі виконавці програми, сфокусована на організації та плануванні виконання заходів у межах кожної інституції, а також надання до НАЗК інформації про стан та динаміку виконання кожного заходу. Такий підхід є наочним та доступним для широкого кола громадськості [1, с. 17].

Зміни, передбачені у ДАП є стратегічними і вкрай важливими для нашої держави. Очевидно, що результати реалізації Програми не можна буде відчуті і оцінити відразу, а їхній ефект може проявитися тільки з роками. Безперечно також, що впровадження таких змін можливе не лише шляхом цілеспрямованої і системної роботи управлінських команд міністерств та відомств, а й подолання толерантності до корупції а всіх рівнях в нашому суспільстві.

Список використаних джерел

1. Величко О. Запит на базову справедливість. Що таке Державна антикорупційна програма (ДАП) та які проблеми вона вирішує? *Юридичний вісник України*. № 46–47. С. 16–17.

2. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2023 р. № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#n32>.

3. Державну антикорупційну програму на 2023-2025 роки презентували в Києві. *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-derzhavna-antykorupsiina-prohrama-2023-2025/32350949.html>

Грущенко Олена Анатоліївна,
доцент кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
економічних наук, доцент

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ І МІНІМІЗАЦІЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗАГРОЗ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Характеризуючи нинішній економічний стан в Україні, підкреслимо важливість інвестиційної політики, успішне здійснення якої пов'язане із вдосконаленням національного ринку капіталу на основі прискореного розвитку фондового ринку. Стратегія розвитку

фінансового сектору України, затверджена Національним банком України, Міністерством фінансів України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб відповідно до Меморандуму про економічну та фінансову політику між Україною та Міжнародним валютним фондом, встановлює актуальні пріоритети та цілі розвитку фінансового сектору, сфокусовані на спротиві російській агресії та відновленні країни [1].

Одним із напрямків розвитку фінансового сектору України є становлення цілісного, високоліквідного, ефективного і справедливого ринку цінних паперів, регульованого державою та інтегрованого у світові фондові ринки. І за своєю функціональною структурою фондовий ринок України має необхідні передумови для цивілізованого і динамічного розвитку.

В розвинутих країнах з ринковою економікою фондовий ринок пройшов значний еволюційний шлях – від хаотичності і роздробленості до цілісності, централізації та досить жорсткого державного регулювання. Ці характеристики стали невід’ємними для усієї фінансової системи ринкових економічних відносин як у межах однієї країни, так і в міжнародних фінансово-економічних відносинах.

Однак, погіршення ситуації на фондовому ринку з початку збройної агресії *російської федерації в Україну, що проявилось, насамперед, в зростанні рівня ризику та в низькій ліквідності ринку цінних паперів, призвело до скорочення активних операцій багатьох учасників біржової торгівлі аж до припинення їх діяльності, а також до відтоку з фондового ринку України капіталів нерезидентів та до пасивності внутрішніх інвесторів. Це викликало певні дії спеціально уповноважених суб’єктів у сфері протидії корупції щодо мінімізації корупційних загроз на фондовому ринку в Україні, зокрема, системну боротьбу з маніпулюванням цінами на фондовому ринку.*

Так, за узагальненими результатами функціонування ринків капіталу України загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів, зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку впродовж січня–вересня 2023 року, становив 55,0 грн. та 8 млн. доларів США. Порівняно з таким самим періодом 2022 року (18,1 млрд. грн.) загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів номінованих у гривні у відповідному періоді 2023 року збільшився у три рази. Протягом січня–вересня 2023 року Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку зареєстровано 20 випусків акцій на суму 6,9 млрд. грн. Порівняно з аналогічним періодом 2022 року обсяг зареєстрованих випусків акцій збільшився на 4,7 млрд. грн.

Загальний обсяг торгів на ринках капіталу у січні–вересні 2023 року становив 972,6 млрд. грн. та збільшився на 580,1 млрд. грн. порівняно з відповідним показником минулого року. З січня по вересень 2023 року загальний обсяг торгів на ринках капіталу фінансовими інструментами номінованими в іноземній валюті склав 1152,5 млн. доларів США та 72,9 млн. євро. [2] Наведенні показники свідчать про суттєву роль затвердженої постановою Кабінету

Міністрів України від 4 березня 2023 р. № 220 Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки. А саме, набрали чинності спільні акти Національного агентства з питань запобігання корупції та інших державних органів, органів виконавчої влади, які є держателями інформаційно-комунікаційних та довідкових систем, реєстрів, баз даних (Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Держгеокадастр та Єдина система електронних публічних закупівель Prozoogo), якими регламентовано порядок, обсяги та способи обміну інформацією [3].

Зазначимо, що більш чітка урегульованість надання послуг з укладання правових угод з цінними паперами надасть можливість:

по-перше, встановлювати загальні і обов'язкові для виконання правила торгівлі;

по-друге, забезпечувати дійовий контроль за здійсненням цього виду діяльності на ринку цінних паперів;

по-третє, зменшувати ризики по операціях з цінними паперами, що є необхідною умовою для забезпечення гарантій додержання прав та інтересів інвесторів, громадян і юридичних осіб на фондовому ринку, сприятиме впровадженню принципів чесності, відкритості та прозорості фондового ринку України.

Отже, підвищення ефективності ринку цінних паперів можливе в умовах, коли інформація щодо всіх пропозицій з купівлі-продажу фондових цінностей відразу і повністю відображається в ціні фондового активу. Якщо ринок є ефективним, то всі інвестори знаходяться в рівних умовах по відношенню один до одного, так як суттєва зміна в ціні фондового активу може бути викликана тільки з появою будь-якої нової інформації, яку не можливо було достовірно передбачити і вона не врахована в ціні. І вже між торговцями йде конкурентна боротьба по тій чи іншій пропозиції. Тобто ефективний фондовий ринок є найвільнішим ринком, ринком з мінімальними перешкодами для встановлення вільного співставлення попиту та пропозиції, визначення реальної ціни цінних паперів, що і забезпечує економічну безпеку держави, мінімізацію корупційних загроз з урахуванням викликів воєнного та післявоєнного періоду.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку фінансового сектору. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=6.

2. Інформаційна довідка щодо ринків капіталу України протягом січня–вересня 2023 року. URL: https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2023/11/informatsiina_dovidka_za_veresen_2023.pdf.

3. Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2023 р. № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#top>.